

Hakeutuminen jatko-opintoihin peruskoulun jälkeen

21.11.2025 Satu Vihervuori

Laajennettu oppivelvollisuus

- Nuorilla on velvollisuus hakea peruskoulun jälkeen opiskelemaan (**18 v.** tai sitä ennen suoritettu tutkinto)
- Tavoitteena turvata **jokaiselle nuorelle toisen asteen tutkinto**
- Oppivelvollisuutta voi suorittaa lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa, nivelvaiheen koulutuksessa (TUVA) tai muuhun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvassa koulutuksessa (esim. kansanopistojen vuoden kestävä koulutus, oppisopimuskoulutus)
- Jos oppivelvollinen ei saa opiskelupaikkaa yhteishaussa, **hakeutumisvelvollisuus jatkuu niin kauan kunnes oppivelvollinen saa koulutuspaikan**
- Uuden lain myötä jokaiselle peruskoulun päättävälle osoitetaan opiskelupaikka nivelvaiheen koulutuksesta, jos oppivelvollinen ei muutoin saa paikkaa
- Toisesta asteesta maksuton oppivelvollisille nuorille

YHTEISHAKU

2. asteelle: Nettihakua – missä ja milloin?

- Hakemus täytetään opintopolun nettisivustolla
- **Hakuaika: 18.2.-18.3.2025**
- **Puolalan oppilaat täyttävät hakemuksensa to 6.3. mennessä**
- Haussa mukana ammatilliset perustutkinnot, lukiot, nivelvaiheen koulutus TUVA sekä kansanopistojen oppivelvollisten koulutukset
- Pohjakouluvaatimuksena perusopetuksen oppimäärä
- Opiskelijaksi ottamisessa käytetään päättötodistusta
- Hakemuksen voi täyttää kotona huoltajan tai koulussa opon valvonnassa

Sähköisestä hakemisesta

- Nuori tekee sähköisen hakemuksensa itse
- Hakemukseen ei tule huoltajan allekirjoitusta
- Huoltajaa tulee kuulla nuoren hakutoiveista
- Puolalan koulun menettely:
 - 1) Opon tiedotteita wilmassa
 - 2) 1. koehaku marraskuussa vk:lla 46-47 opon kirjaan s. 214
 - 3) Vanhempainilta 21.11.
 - 4) **Varsinainen koehaku tammikuussa** → palautetaan opinto-ohjaajalle huoltajan allekirjoittamana viimeistään 30.1.2025!
- Sähköisen **yhteishaun demo-lomaketta** kannattaa harjoitella koulun lisäksi kotona

- Yhteishaussa voi hakea enintään seitsemään koulutukseen
- **Hakutoiveita kannattaa laittaa tarpeeksi monta!**
- valinta aina ylimpään hakutoiveeseen, johon pisteet/keskiarvo riittävät → alimmat hakutoiveet peruuntuvat, eikä hakija voi tulla valituksi niihin vaikka pisteet tai keskiarvo olisivat riittäneet.
- **Hakutoivejärjestys on sitova** → hakuajan päätyttyä toiveita tai järjestystä ei voi muuttaa
- Peruskoulun päättävältä hakijalta ei kysytä hakuvaiheessa arvosanoja. Koulu toimittaa arvosanat OPH:een toukokuussa.

Hakutoiveiden muuttaminen

- Hakutoiveita voi muuttaa vain hakuaikana
- **Muutoksen voi tehdä vain hakija itse** - ei siis opo eikä huoltaja
- **Hakutoivemuutos tehdään hakijan sähköpostiin tulevan linkin kautta**
- Ei kannata käyttää edu.turku.fi –osoitetta, koska ne päättyvät peruskoulun jälkeen – nuorelle siis kannattaa hankkia joku muu sp-osoite
- **Huoltajan sp kannattaa mainita sähköiseen hakulomakkeeseen** → näin huoltaja saa vahvistuksen nuoren hakutoiveista ja mahdollisista muutoksista sekä ennakkokirjeen kesällä

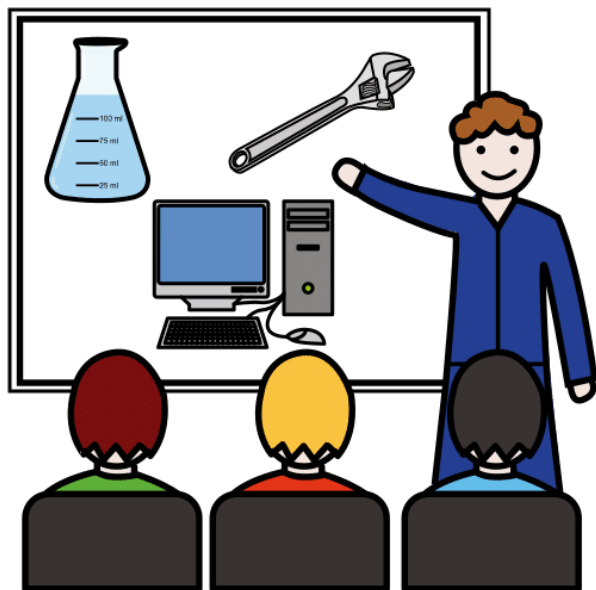
Oma Opintopolku

- Yhteishaku onnistuu hyvin ilman vahvaa tunnistaumista
- Sähköpostiin tulleiden linkkien avulla voi mm.
- **muuttaa hakutoiveita hakuaikana**
- **ottaa opiskelupaikan vastaan.**
- Tiedoksi kuitenkin:
- Jos hakijalla eli oppilaalla on mobiilivarmenne, verkkopankkitunnukset tai sähköinen henkilökortti, voi hän kirjautua opintopolku.fi –osoitteessa Oma Opintopolku –palveluun.

Nykyään 2. asteen amm. koulutukseen haettaessa

- Kevään **yhteishaku säilyy edelleen pääväylänä peruskoulun päättävälle** ja vailla ammatillista tutkintoa oleville
- Rinnalla on ns. **Jatkuva haku**, jossa hakevat mm. tutkinnon omaavat, ammatinvaihtajat, keskeyttäneet, lukion suorittaneet jne.
- Jatkuvassa haussa voi hakea myös peruskoulun päättöluokkalainen
- Jatkuva haku tehdään myös sähköisesti, ohjeistus oppilaitosten nettisivuilla

Ammatillisen koulutuksen valinta- perusteet

HAKIJOILLE ANNETAAN PISTEITÄ:

- perusopetuksen tai TUVAn (tms.) suorittaminen hakeutumis- tai edellisenä vuonna 6 p.
- yleisestä koulumenestyksestä 0-16 p.
- painotettavista arvosanoista (3 parasta arvosanaa → kotitalous, kuvataide, käsityö, liikunta, musiikki) 0-8 p.
- ensimmäisestä hakutoiveesta 2 p.
- mahdollisesta pääsy- tai soveltuvuuskokeesta 0-10 p.
- Joillekin aloille valitaan pelkän pääsykokeen perusteella (esim. musiikkialan pt.)

Esimerkkejä
amm.
koulutuksen
pisteistä

- Esimerkki 1:

keskiarvo 7 ja painotetut aineet 7,

pisteitä 18 (1. hakutoive) →

kohtuulliset pääsymahdollisuudet melko monille aloille

- Esimerkki 2:

ka. 8 ja pain. aineet 8,

pisteitä 24 (1. hakutoive) →

hyvät pääsymahdollisuudet monille aloille

TERVEYDELLISET SEIKAT

Ammatin valintaan vaikuttavat terveydelliset seikat on otettava huomioon hakutoiveita pohdittaessa

Opiskelijaksi ei voida ottaa henkilöä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin ja harjoitteluun

Terveydellisistä vaatimuksista löytyy lisää tietoa opintopolusta

Hakijoita pyydetään ilmoittamaan nettihaussa, täyttävätkö opinnoissa edellytettävät terveydelliset vaatimukset

Oppilaitos voi pyytää hakijalta tarkempaa tietoa terveydentilasta arvioidakseen pystyykö hakija suoriutumaan opinnoista

Harkintaan perustuva valinta

www.bigstock.com · 4755601

- Koulutuksen järjestäjä VOI erityisen syyn perusteella ottaa korkeintaan 30 % kuhunkin **amm. peruskoulutuksen** valintayksikköön otettavista opiskelijoista valintapistemääristä riippumatta.
- Hakijan erityisiä henkilökohtaisia syitä voivat olla **oppimisvaikeudet, sosiaaliset syyt ja riittämätön tutkintokielen taito**
- Kaikki ulkomaisella todistuksella hakevat käyttävät harkintaan perustuvaa valintaa (myös lukio-koulutukseen)
- **Harkintaan perustuvan valinnan perustelut** (koulutodistukset, erityisopettajan, sosiaalityöntekijän lausunnot yms.) ja kopio hakulomakkeesta tai nimi ja hakemusnumero **pitää toimittaa hakuaikana suoraan oppilaitokseen** (posti tai turvasähköposti, wilmalomake)
- Jos vetoaa oppimisvaikeuksiin, oppilaitos saattaa kutsua oppimisvalmiustestiin

Lähtökohtana on, että hakijan kielitaito on perusopetuksen päättötodistuksen perusteella riittävä ja se kehittyy opintojen aikana

Kuitenkin, jos lukioon hakee ulkomaisella todistuksella, lukio arvioi onko hakijalla riittävä edellytys suoritua lukio-opinnoista

Kielitaito

Lukiokoulutus

Tavoitteena tarjota hyvä yleissivistys ja yleinen jatko-opintokelpoisuus

Valmentaa erityisesti korkea-asteen koulutuksiin sekä yliopistoon että ammattikorkeakouluun, mutta lukion jälkeen voi pyrkiä myös ammatilliseen koulutukseen

Lukion opiskelijaksi ottamisen perusteet

- Perusopetuksen päättötodistuksen keskiarvo seuraavissa aineissa:
äidinkieli ja kirjallisuus/S2, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, uskonto tai elämäntutkimus, historia, yhteiskuntaoppi, matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, terveystieto
- Joissakin lukioissa pääsy- tai soveltuvuuskoekokeet, hakijan harrastuneisuus tai muut lisänäytöt (usein max. 2op.)
- Joissakin lukioissa voidaan painottaa tiettyjä oppiaineita laskettaessa ed. mainittujen aineiden keskiarvoa
- Tasatilanteessa pääsyn ratkaisee
 - 1) hakutoivejärjestys
 - 2) keskiarvoon lisätään KO, KU, KS, LI, MU

Lukio	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Kerttuli	8,75	9,00	9,17	8,92	9,00	8,75
Turun klassillinen	7,67	7,75	7,92	8,42	8,25	8,08
Luostarivuoren Lyseo	7,92	8,00	7,83	8,00	7,92	7,73
Puolalanmäki	8,58	8,75	8,67	8,00	9,08	9,08
TSYK	8,83	9,00	8,83	8,92	8,83	8,85
Turun norssi	7,42	7,58	7,58	7,83	8,08	7,67
Kated.skolan/Åbo	7,83	7,67	7,92	8,00	7,42	7,67

Huom! Turun kaupungin lukioiden alaraja on 7,3, mutta yleislukioihin se ei yleensä riitä.

Lukio	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Kerttuli/urh.	14,95	15,19	16,00	15,46	14,73	14,98
Turun klas/ilm	13,13	13,83	14,73	15,33	14,83	13,42
P-mäki/mu	11,25	12,92	9,54	10,42	12,08	12,85
Norssi/ib	7,81	10,95	13,44	12,36	8,53	15,14
Kerttuli/ict	8,62	8,82	8,76	8,00	9,13	8,80
TSYK/meri	8,63	8,60	7,93	8,53	8,60	8,47
o						
TSYK/luon.tiede	9,11	9,41	9,12	9,28	9,24	9,22
Steiner-lukio	7,08	7,0	7,50	7,23	7,00	7,00

Osa erityislukioista pitää pääsykokeet tai pisteyttää muulla tavoin, jolloin pisteet ovat yleensä maksimissaan 20. Osa laskee painotetun keskiarvon, jolloin pääsyraja on maksimissaan 10,0.

- Lukioon pyrkijät täyttävät **sähköisen ainevalintakortin maaliskuun** aikana opon opastuksella
- Erityislukioiden liitteet oppilaat toimittavat itse lukioiden ohjeiden mukaan
- Tarkempia ohjeita Turun hakuoppaassa ja lukioiden nettisivuilla
- Kannattaa osallistua lukioiden esittelyiltoihin
- Puolalanmäen esittelyillat:

Yleislinja 22.1. klo 18.30 Puutarhakatu 5 ja
Musiikkilukio 21.1. klo 18.30 Torninkatu 4

Lukiomme opinto-
ohjaajien terveisiä
vanhempainiltaamme

Millaista on
lukiossa
opiskelu

Tavallista, säännöllistä ja
välillä vähän puuduttavaakin
– siinä missä yläkoulukin

Vaatimustaso toki kasvaa,
mutta niinhän kasvavat
nuoretkin

Mitä lukiossa
opiskelu vaatii
nuorelta?

Innostusta
opiskeluun

Pitkäjänteisyyttä ja
oma-aloitteisuutta

Sitoutumista

Sisäistä
motivaatiota,
tavoitteita ja
unelmia, jotka
kantavat
harmaidenkin
koulupäivien yli 😊

Pääsy- ja soveltuvuus- koe

- Pääsy- ja soveltuvuuskokeet sekä kielikokeet järjestetään huhti-toukokuussa.
- Ammatilliset oppilaitokset lähettävät kutsun
- Lukioihin mennään yleensä etukäteen ilmoitettuna ajankohtana
- Kaikki hakijat pääsevät pääsykokeisiin
- Jos ei osallistu pääsykokeisiin, ei voi saada opiskelupaikkaa
- Joissakin lukioissa etukäteistehtäviä

Puolalan- mäen musiikki- lukioon hakeminen muuttuu 2025

1. Opintopolun sähköisen yhteishaun lomakkeen lisäksi hakija täyttää sähköisen **taustatieto-lomakkeen**
2. Toimittaa sähköisesti todisteen mahdollisesta **Taiteen perusopetuksen päättötutkinnosta** (laaja oppimäärä)
3. Valmistaa **pääsykoevideon** ja toimittaa sen sähköisesti lukioon. Huom! Pääsykoevideosta pitää saada vähintään 3 p.
4. Tarkat ohjeet löytyvät lukion kotisivuilta. Lisäksi musiikinopettajilta saa apua.

Tulosten julkaisu ja opiskelupaikan vastaan- ottaminen

- **Tieto opiskelupaikasta aikaisintaan 12.6.2025**
- Hakija saa sähköpostiinsa tiedon valinnasta
- Paikan voi ottaa vastaan sähköisen linkin välityksellä
- Hakija saa monta eri viestiä hakemiseensa liittyen!
- **Paikka pitää vahvistaa viimeistään 26.6.**
- Oppilaitokset voivat edelleen edellyttää, että hakija ilmoittaa paikan vastaanottamisesta myös muilla tavoin
- Turussa ilmoittautuminen yleensä juhannusviikon alussa (vk 25)
- **Huoltaja näkee opiskelijavalinnan tulokset OmaOpintopolun Valpas-palvelusta**

Mitä jos en pääse opiskelemaan

- Jälkiohjauskirje opiskelupaikkaa vaille jääneille
- Opot koululla pe 13.6. ja/tai ma 16.6.2025
- Tutkintoon valmentava koulutus eli TUVA
- Jos on pienikin epäily siitä, että nuori saattaa jäädä ilman 2. asteen opiskelupaikkaa, kannattaa laittaa TUVA varatoiveeksi!
- Vapaiksi jääneille ammatillisen koulutuksen ja lukion paikoille haetaan jatkuvassa haussa
- Nuorten Turku auttaa nuoria kesällä

TUVA – tutkintoon valmentava koulutus

- yhdistyvät aiemmat perusopetuksen lisäopetus (10-lk), lukioon valmistava koulutus (LUVA) ja tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (VALMA).
- TUVA-koulutus on suunnattu sekä oppivelvollisille, jotka tarvitsevat valmiuksia ja/tai ohjauksellista tukea siirtyäkseen lukiokoulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen.
- TUVAssa on mahdollista korottaa peruskoulun arvosanoja, kehittää opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiuksia, suorittaa osia lukion tai ammatillisen koulutuksen opinnoista, tutustua eri aloihin ja löytää itselle mielekäs ja realistinen jatko-opintovaihtoehto
- Turun seudulla TUVAA tarjoavat mm. Turun ammatti-instituutti, Linnasmäen opisto sekä Turun iltalukio ja Raseko

INFOA

- Sähköinen Turun hakuopas → Turun lukiot, Turun ammatti-instituutti ja Turun konservatorio
- Lukiokohtaiset hakuoppaat netissä lukioiden kotisivuilla sähköisessä muodossa
- Ammatillisten oppilaitosten nettisivut
- www.opintopolku.fi
- neuvonta@opintopolku.fi

Lopuksi tärkeää

- **Hakutoiveita** kannattaa laittaa **tarpeeksi**, jotta varmistaa opiskelupaikan saannin
- Kannattaa pääsymahdollisuuksien lisäksi pohtia myös, **miten nuori pärjää ja viihtyy** tulevassa opiskelupaikassaan
- Tärkeää **nuoren oma motivaatio ja vahvuudet** – näin myös valittu koulutus tod.näk. suoritetaan loppuun ja nuori saa onnistumisen kokemuksia

- Tuleva jatkokoulutus-päätös voi tuntua nuoresta haastavalta
- Haasteita voi aiheuttaa mm. puutteelliset tiedot vaihtoehdoista, epävarmuus omista kyvyistä, omien valintojen suhteuttaminen läheisten toiveisiin
- Haaveilla saa, mutta tietty realismi kannattaa pitää mielessä
- Kuuntele, keskustele, kannusta ja kunnioita 😊

Nuorilta kuultua: Mitä huoltajasi toivovat sinun tekevän peruskoulun jälkeen?

- "Sitä mitä itsestäni tuntuu parhaalta"
- "Heille käy mikä tahansa, mitä itse haluan"
- "Lukio, mutta amis kelpaa myös"
- "Menevän sinne, mikä minulle sopisi"
- "painostavat minua lukioon"
- "Äidille ei ole väliä. Hänen mielestään se on minun päätökseni ja hän toivoo vain parastani"
- "Opiskele pitkälle ja mene hyvään lukioon"
- "Lukiota kannattavat, mutta saan pyrkiä kaksoistutkintoon"
- "Lukio ja pitkä matematiikka. Erityisesti isovanhemmat eivät hyväksy amista."
- "lukio, yliopisto ja väitöskirja"
- "Valitse hyvä lukio tai hyvä ammattikoulu"
- "Vanhemmat kunnioittavat päätöstäni"
- Lääkäri, lakimies, lähihoitaja, jalkapalloilija, yrittäjä, tuomari, hammaslääkäri, pankinjohtaja, muusikko

Nuoret ja tulevaisuus

”Maailman pahuuksissa nuorten katseessa painaa tuskallinen kysymys: selviäväkö hengissä?”

Meidän nuortemme silmissä siintää epärointi: riitänkö?”, HS 2023: Maaret Kallio

Meidän aikuisten tehtävä on pystyä vastaamaan kyllä ja tukea nuoria tulevaisuuden uskossa sekä kannustaa nuoria omassa unelmassaan, joihin polku voi olla erilainen kuin meillä itsellämme ja välillä vähän mutkikaskin.

Enkeli osaa lentää
ja lintu ja kuka vaan,
kunhan on siivet
sydämässä
ja tuuleen uskaltaa.

- Tuula Sandström -

